AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 135 • Kasım

İSVİÇRE'DE TÜRK TOPLUMUNUN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN KISITLANMASI

Tanju SÜMER

Sayın Perinçekin 2005 yılında İsviçrede Ermeni soykırımı iddialarının uluslararası yalan olduğunu beyan etmesinin ardından İsviçre Mahkemelerinin itiraz sürecinden sonra kesinleşen kararı ile İsviçre Ceza Kanununun 261. Ek maddesi uyarınca mahkum edilmesi ile İsviçrede ifade özgürlüğüyle ilgili çifte standart hukuken de yüzeye çıkmıştır.

İsviçrede Türk toplumu Dr. Perinçek aleyhinde açılan davadan bu yana temel demokratik hakların en önemlilerinden olan ifade özgürlüğünden tamamen mahrum bırakılmıştır. 1915 olaylarına ilişkin düşünce ve ifade kısıtlamaları; asgari demokratik standartlara sahip ülkelerde dahi kısıtlanması ender olan tam bir hoşgörüsüzlükle ülke çapında son derece etkin bir şekilde yürütülmüştür.

İsviçre Devleti bu katı tutumuyla kendi yurttaşlarını da tek taraflı ve tartışmaya açık olamayan bir tarih anlayışına bağlı kalmaya zorlamıştır. İsviçre toplumunda Türklere karşı temeli yüzyıllara dayanan önyargılar, İsviçre toplumunun sansürlenen ifade özgürlüğünü savunma refleksini ortadan kaldırmıştır. Adalet ve eşitlik kavramları hatırlanmamıştır.

İsviçre Adaletinin bu kararından sonra 1915 olaylarıyla ilgili olarak İsviçrede Ermeni Derneğinin temsilcileri dışında İsviçre topraklarında yaşayan veya İsviçreyi ziyaret eden yabancıların, İsviçrede bulundukları sürece bu konudaki ifade özgürlükleri ihlal edilmiştir. İsviçre- Ermeni Cemiyetinin tek yanlı ve tartışılmaz kutsal ifadeler gibi ileri sürdüğü tezlere hiç kimsenin yanıt vermesine izin verilmemiştir.

Seçimle iş başına gelen savcılar Ermeni Derneğinin söylemi dışında herkese müthiş bir sansür uygulamışlardır. Hukuk siyasallaştırılmıştır. Akademisyenler, görüş belirten gazeteciler, parlamenterler korkutulmuş, sindirilmişlerdir.

İsviçredeki Türk toplumu, Ceza Kanununa eklenen bu hüküm ile tehdit edilmiştir. 1915 olayları dışında dahi kendi tarihlerini savunamaz ve tartışamaz konuma getirilmeye çalışılmıştır.

Türk toplumunun Ermeni Derneğinin nefret söylemlerine cevap verme veya bu konuda yorumda bulunma hakları ellerinden alınmıştır. Sonunda Türk toplumunun dünyanın en ileri demokrasisine sahip olduğu iddiasında olan bir ülkede kendilerine yöneltilen karalamalara, yalanlara karşı ağzı mühürlenmiş, hapis cezası ve sınır dışı etme

tehditleriyle kesin bir biçimde susturulmuştur.

Zürih savcısı görüşlerini ifade ettiği için bir bakanımıza karşı dahi tahkikat başlatma cüretini göstermiştir. Yaklaşık 2000-3000 Ermeniyi temsil eden İsviçre-Ermeni Derneğinin tüm saldırılarına karşılık 120.000 kişilik Türk toplumu savunmasız bırakılmıştır.

Bu durum tarihi gerçeklerle bağlantısı olmayan Ermeni iddialarının İsviçrede tartışmasız ve yanıtsız kalarak yerleşmesine uygun zemini hazırlamış, tartışmasız gerçeklerin Ermeni söylemi ve anlatımı ile sınırlı olduğunu benimsetmeye yöneltmiştir.

Ermenilerin Türklere hakaret etmesine sınırsız hoşgörü tanınırken Türk toplumu sürekli olarak baskı altında tutulmuştur.

Burada bir anımı nakletmek isterim. İsviçrede ifade özgürlüğümüz açısından yaşadığımız bu karanlık dönemde, 2012 yılında Büyükelçiliğimiz Amerikalı Profesör Justin McCarthyi 1915 olaylarıyla ilgili bir konferans vermek üzere Berne davet etmiştir. Konferansın katılım açısından görünümü ve başarısı için İsviçre Parlamentosundaki Türk grubuna üye (dostluk grubu değildir) İsviçreli parlamenterlerden destek istedik. Konferansın İsviçre yasalarının çizdiği çerçevede gerçekleştirileceğini ilettik. Bunun üzerine İsviçreli parlamenterler, konferansın İsviçre Parlamentosu salonlarından birinde yapılmasını önerdi. Böylece önemli sayıda parlamenter konferansa katılabilecekti. Ancak konferans tarihi yaklaşırken temasta olduğumuz bir parlamenter konferansın parlamento çatısı altında yapılmasının parlamenterlerden ve Ermeni Derneğinden gelen itirazlar nedeniyle maalesef mümkün olmadığını haber verdi ve büyükelçilikte yapılmasını telkin etti. Bu takdirde parlamentodan önemli bir katılım sağlanacağını ilave etti.

Diğer taraftan konferansın bilimsel bir çalışma olduğuna vurgu yapmamıza rağmen İsviçrenin önde gelen tarihçi akademisyenlerinden, konferansa katılınmaması çağrısı yapıldı.

Bu şartlar altında, demokrasi ve özgürlük söyleminde mangalda kül bırakmayan İsviçrede bilimsel bu toplantıya çok sınırlı sayıda parlamenter, akademisyen, gazeteci korku içinde katılabildi.

Bu haksızlığı dikkatlerine getirdiğimiz bazı İsviçreli bakanlar ve parlamenterler, bize hak veren ifadelerde bulunmuşlar, ancak Ceza Kanununda değişiklik yapacak güçleri olmadığını belirtmişlerdir.

Diğer taraftan, İsviçreli üst düzey yetkililer Perinçek davasının AİHM sürecinde son derece çelişkili ifadeler kullanmışlardır. Bizi yanıltmaya çalışmışlardır.

AİHMnin İsviçreli yargıcın da katıldığı ilk kararın kesinleşme sürecinin sona ermesinden birkaç gün önce itiraz etmişlerdir. Böylece dava AİHMnin Büyük Dairesine intikal etmiştir.

İsviçre son kozunu oynamış ve kendi saygınlığını zedeleyen ve sorgulayan bir kararla karşı karşıya kalmıştır.

AİHM İsviçrenin ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini hükme bağlayan bu kararının İsviçre adaletinde sonuçları olacaktır. İsviçrenin gereken adımları atmasını bekliyoruz.

Bunun ötesinde, İsviçre uzun yıllar ifade özgürlüğünü kısıtladığı Türk toplumuna da en azından özür borçludur.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: SÜMER, Tanju. 2026. "İSVİÇRE'DE TÜRK TOPLUMUNUN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN KISITLANMASI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 135. Kasım 05. Erişim Kasım 20, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/ISVICRE-DE-TURK-TOPLUMUNUN-IFADE-OZGURLUGUNUN-KISITLANMASI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır